

Kockengen Waterproof Agenda 2063



Kockengen Waterproof

Agenda 2063

Inhoudsopgave

Voorwoord	7
Kockengen Waterproof: wat is er aan de hand?	9
Kockengen Waterproof: de handen ineen	11
Kockengen Waterproof: duurzaam perspectief	13
Dorp, polder en water:	15
Kockengen Waterproof: verantwoordelijkheden	19
Bijlage 1. Projecten Kockengen Waterproof	21
Bijlage 2. Programma-organisatie en samenwerking	33
Colofon	



Voorwoord

Kockengen zit in zwaar weer. Gebouwd op het veen, heeft het dorp te kampen met een gestaag dalende bodem, verzakkende wegen en niet goed functionerende riolering. Bij regenval loopt al gauw het water de straten op. Peilverlaging is vanwege kwaliteitsbehoud van funderingen geen op-tie. Ook in de omliggende polders daalt het maaiveld, wat periodiek vraagt om nieuwe peilbesluiten. In de toekomst kunnen hierdoor de peilen van dorp en polder steeds verder uiteen gaan lopen. Grondslag en peilbeheer vormen uitdagingen voor een toekomstbestendige ontwikkeling van het Kockengens Vierde kwadrant.

Oorzaak, gevolg en oplossingen liggen niet binnen de verantwoordelijkheid en invloedssfeer van één overheidsorganisatie. Ook kunnen de overheden het niet alleen. Gemeente, hoogheemraadschap en provincie hebben daarom in hun gezamenlijke intentieovereenkomst van 28 maart 2013 afgesproken om samen met de bewoners te werken aan het realiseren van oplossingen die Kockengen, in samenhang met het omringende polderlandschap, een duurzaam toekomstperspectief kunnen bieden.

Agenda 2063 is dit toekomstperspectief. Een toekomstperspectief dat steunt op drie peilers: dorp, polder en water. Water is voor zowel dorp als polder een sleutelfactor. Robuuste en veerkrachtige watersystemen zijn een waarborg voor een verantwoord beheer in de toekomst. Voor het dorp staat een tweesporenaanpak centraal. Het ene spoor is een pakket tijdelijke maatregelen dat acute wateroverlast zo veel als mogelijk is moet voorkomen. Het tweede spoor is een structurele aanpak, waarbij het dorp in een tijdsbestek van circa tien jaar weer op hoogte wordt gebracht. Voor de polder zetten wij ons in om een gebiedsproces te starten om mogelijkheden te verkennen in de polder voor een duurzame inrichting uitgaande van vrijwilligheid, meerwaarde voor- en draagvlak bij de gebruikers van deze polder.

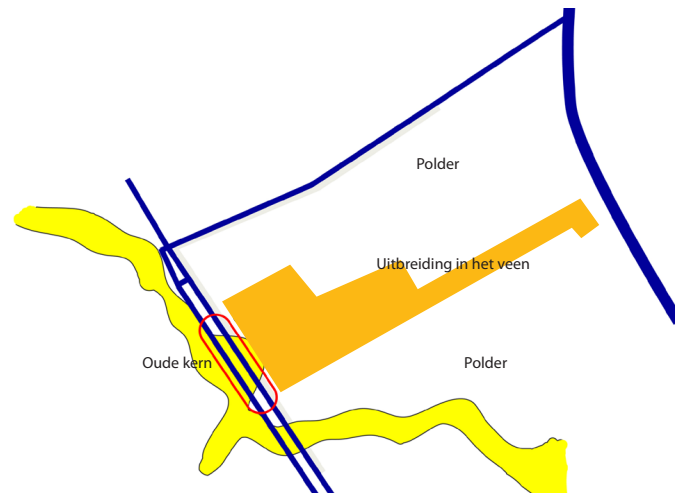
Stuurgroep Kockengen Waterproof, 17 februari 2014

Kockengen Waterproof: wat is er aan de hand?

Van de kleirug naar het veen

Kockengen is een dorpje in het Utrechtse veenweidegebied. De eerste bewoners hebben destijds, temidden van het slappe veen, een stevige rug uitgekozen als vestigingsplaats. De oude kern van Kockengen langs de Heijcop en de Bijleveld staat stevig en hoog in het huidige landschap. Het omliggende veengebied is eeuwenlang gedaald als gevolg van ontginning en ontwatering voor landbouwkundig gebruik.

Na de oorlog is Kockengen sterk uitgebreid. De naoorlogse uitbreidingen liggen allemaal in het veen. De meeste huizen zijn onderheid en staan stabiel. De tuinen en de openbare ruimte verzakken echter sterk door de aard van de ondergrond. Het in de jaren toegenomen gewicht van verhardingen, riolering en ophoogmaterialen drukt het veenpakket in elkaar. Dit proces van zetting gaat nog steeds door. Tot op heden hebben in het dorp waterpeilverlagingen en ophogen van straten en tuinen elkaar afgewisseld en aangevuld.



*Ligging oude kern Kockengen op de kruising stroomrug en boezem
(naar: Kockengen. Proeftuinen klimaatbestendige stad, 2013)*

Het veen blijft zakken

In alle naoorlogse uitbreidingen zakt het maaiveld door zetting. In enkele delen van het dorp is het lang geleden sinds er opgehoogd is en liggen wegen en openbare ruimte vrijwel op slootpeil. Bij stevige buien loopt daardoor al gauw water de straat op. Andere delen van het dorp liggen nog wel hoger maar ook deze delen verzakken. Het is dus ook daar wachten op problemen.

Ook het maaiveldniveau in de polders rond Kockengen blijft zakken door een zichzelf in stand houdende cyclus van peilverlaging en daaropvolgende maaiveldddaling.

Aanpak urgent

De geschetste processen gaan ook de komende decennia door. De klimaatontwikkeling kan deze processen versnellen en de overlast vergroten. Hogere temperaturen en het optreden van langere drogere perioden versnellen immers de veenafbraak, terwijl zwaardere regenval kan leiden tot vaker en meer water op straat. Dit vraagt om investeringen om de leefbaarheid in het dorp te kunnen behouden.

Verdere peilverlaging in het dorp is niet wenselijk. De houten palen waarop veel huizen in het dorp staan zouden dan droogvallen en gaan rotten, met ernstige schade als gevolg. Peilverlaging is ook geen oplossing omdat daardoor het veen versneld wordt samengedrukt.

Ook de cyclus van peilverlaging en maaiveldddaling in de omliggende polders gaat door. Het zal daardoor in de toekomst steeds moeilijker worden om het bebouwde gebied nat- en de polder droog te houden.

Kockengen Waterproof: de handen ineen

Samenwerking van de overheden

Het probleem van de bodemdaling heeft veel kanten. Oorzaak, gevolg en oplossingen liggen niet binnen de verantwoordelijkheid en invloedssfeer van één overheidsorganisatie. Op initiatief van de gemeente werken gemeente, hoogheemraadschap en provincie daarom vanaf voorjaar 2012 samen in het zoeken van oplossingen die een duurzaam toekomstperspectief kunnen bieden. Zij stellen daarvoor capaciteit en middelen beschikbaar.

Het is daarbij allemaal niet in één jaar geregeld. Op korte termijn moet de ergste overlast bestreden worden. Daarna is meerjarige samenwerking nodig tussen gemeente, hoogheemraadschap en provincie om oplossingen verder uit te werken en te realiseren.

Voor en met de bewoners

'Kockengen Waterproof' kan niet zonder betrokkenheid en inbreng van de bewoners en gebruikers van dorp en omgeving. Zij worden intensief betrokken bij de planontwikkeling door middel van ateliers en bewonersavonden. De gemeente overlegt regelmatig met een klankbordgroep van bewoners en bedrijven.

Er ligt daarbij een gezamenlijke opgave voor overheid en bewoners. Wonen in het veenweidegebied is in meerdere opzichten bijzonder. Eigenaren, bewoners en gebruikers moeten altijd rekening houden met maaiveld daling. In het dorp door zetting. In de polder door oxidatie. Vroeger, nu en in de toekomst. Ook moeten zij er altijd rekening mee houden dat het waterschap hoge waterpeilen wil handhaven om paalrot te voorkomen en bodemdaling te remmen. Niet alles zal meer vanzelfsprekend kunnen zijn, omdat het spook van de zetting steeds op de loer ligt. Waar dat toe kan leiden is op dit moment duidelijk genoeg.

Kockengen weer waterproof maken betekent waarschijnlijk dat iedere wijk in het dorp het komende decennium een keer zal worden opgehoogd. Een maatregel die de leefbaarheid en de bereikbaarheid tijdelijk onder druk zet. Wij zullen de bewoners daarom intensief bij de planuitwerking betrekken. Het resultaat telt!

Het rijk denkt mee

Het rijk ontwikkelt in het Deltaprogramma beleid om voorbereid te zijn op de effecten van de klimaatontwikkeling. In het deelprogramma Nieuwbouw en Herstructurering gaat het rijk na hoe in het stedelijk gebied rekening kan of moet worden gehouden met klimaatverandering. Praktijkonderzoek daarvoor vindt plaats in proeftuinen. In de zomer van 2013 was Kockengen Waterproof zo'n proeftuin. Landelijke specialisten hebben zich daarbij over de problematiek van Kockengen gebogen. Hun adviezen zien we als rijke inspiratiebron voor een duurzame aanpak. De resultaten van het onderzoek zijn gebundeld in het rapport Kockengen Waterproof / Proeftuinen klimaatbestendige stad – Delta-programma van oktober 2013.

Kockengen Waterproof: duurzaam perspectief

“Gemeente, hoogheemraadschap en provincie werken samen met bewoners aan het realiseren van een duurzaam perspectief voor een leefbaar Kockengen in samenhang met de omliggende polders”

Een duurzaam toekomstperspectief in een veengebied draait om te beginnen om water en bodem. Water lijkt hier zo gewoon. Soms lijkt het zelfs teveel. Maar kijkend naar de toekomst en de klimaatontwikkeling hebben we ons afgevraagd: is er wel genoeg? Genoeg om het peil op niveau te houden, funderingen te beschermen en bodemdaling te beperken? Want uiteindelijk wordt alle water dat Kockengen en de veenpolders nodig hebben aangevoerd uit de Rijn. Antwoord is dat voor de komende periode van 50 jaar ('tot 2063') in ieder geval genoeg water beschikbaar is. Dat is iets waar we op kunnen bouwen. Wat ons niet ontslaat van de plicht om zuinig met dat water om te gaan. Dit betekent dat we peilen zo hoog mogelijk houden en water zo veel mogelijk vasthouden.

Een duurzaam toekomstperspectief is ook een betaalbaar toekomstperspectief. De overheden en de bewoners moeten –soms veel– investeren. Dat moet op een doordachte wijze gebeuren, waarbij draagvlak bij alle betrokkenen belangrijk is. Ieder ziet graag, ook op de langere termijn, rendement van zijn investering: zoals in de kwaliteit en stabiliteit van zijn omgeving, in de waarde van zijn huis, en in lage onderhouds- en beheerskosten. Wij betrekken daarom de totale levenscycluskosten van oplossingen in de te maken keuzen. Wij zoeken daarbij ook naar kostendragers voor eventuele grote investeringen.

Een duurzaam toekomstperspectief realiseren vraagt tijd. 'Kockengen weer waterproof' zal stap voor stap vorm krijgen, afgestemd op financiële mogelijkheden. We moeten daar ongeveer tien jaar voor uittrekken. Dit betekent dat in die circa tien jaar het dorp gefaseerd wordt aangepakt, gedurende die periode ondersteund door tijdelijke maatregelen tegen wateroverlast om waar nodig de ergste nood te lenigen.

Daarbij moeten overheden en bewoners ook verder vooruit kijken. Als op langere termijn de zekerheid van wateraanvoer afneemt, is het zinvol om nu reeds een voorziening te gaan opbouwen om de effecten daarvan te kunnen opvangen.

Tot slot vraagt een duurzaam toekomstperspectief ook ruimte. Ruimte voor een robuuste en veerkrachtige oplossing voor water en bodem die toekomstproof is. Ons toekomstperspectief strekt zich daarom ook uit tot polder Portengen. Voor de polder zetten wij ons in om een gebiedsproces te starten met als doel mogelijkheden te verkennen in de polder voor een duurzame inrichting uitgaande van vrijwilligheid, meerwaarde voor- en draagvlak bij de gebruikers van deze polder.



Dorp, polder en water: drie sporen in onderlinge samenhang

Kockengen Waterproof vormt een meerjarig programma waarin gemeente, hoogheemraadschap en provincie samen met bewoners oplossingen ontwikkelen en uitvoeren. Een programma dat als doel heeft om Kockengen en omgeving klaar te maken voor de komende 50 jaar.

Dit programma kent drie sporen: dorp, polder en water. Binnen deze sporen worden projecten uitgevoerd. Deze projecten zijn opgenomen in bijlage 1.

Dorp

De aanpak van het dorp is het meest urgent. De gemeente stelt daarvoor een Masterplan en Uitvoeringsprogramma Dorp op. Het Uitvoeringsprogramma Dorp is afgestemd op de situatie in het dorp en op de financiële spankracht van de gemeente en beslaat zeker tien jaar. Gedurende die periode zullen we in delen van het dorp rekening moeten blijven houden met periodiek optredende wateroverlast. Gemeente en hoogheemraadschap hebben daarom een pakket Tijdelijke oplossingen en noodmaatregelen samengesteld waarmee periodieke overlast kan worden voorkomen of bestreden zolang het Masterplan nog niet volledig is uitgevoerd.

In het Masterplan en Uitvoeringsprogramma Dorp worden op dorpsniveau enkele belangrijke keuzen vastgelegd. Het huidige oppervlaktewaterpeil in het dorp wordt gehandhaafd op NAP – 1,85 m. Gezien de funderingen in het dorp is dit de absolute ondergrens. Wij onderzoeken daarbij de mogelijkheid of ophoging in het dorp zodanig kan plaatsvinden dat, met het oog op de klimaatontwikkeling, een peilverhoging van circa 10 tot 15 cm in de toekomst mogelijk blijft. De riolering wordt in deze periode gemoderniseerd: afvoer van afvalwater en regenwater wordt geheel gescheiden en lekkage in de keten wordt gestopt. Ophogen vindt zodanig plaats dat de totale levenscycluskosten (contante waarde van investering en beheerskosten) zo laag mogelijk zijn. Voor de uit te voeren deelprojecten zal daarom steeds onderzoek plaatsvinden naar

de kwaliteit van de aanwezige ondergrond (zettingsgevoeligheid) en dikte, gewicht en kwaliteit van de aanwezige wegconstructies. In het Masterplan zijn tevens de kansen aangegeven voor verbetering van de kwaliteit van de openbare ruimte. Per deelgebied zullen die kansen verder worden uitgewerkt.

Voor het meest urgente deel in het dorp, het gebied Van Zuylenweg - Van den Berkhofweg - Van Schaardenburgweg heeft de gemeente in het najaar van 2013 reeds een Voorloperproject gestart met een tweeledig doel. Enerzijds om een technisch ontwerp op te stellen zodat, onder voorwaarde dat financiering beschikbaar komt, medio 2014 kan worden begonnen met de uitvoering. Anderzijds voedt het voorloperproject het Masterplan met ervaringen en informatie.



Polder

De bodemdaling in de polder is bij de huidige vorm van gebruik een voortgaand proces door een cyclus van peilverlaging en daaropvolgende maaiveldaling. Het peilverval tussen dorp en polder is nu nog beperkt, maar voortgaande bodemdaling in de polder doet dit verschil groeien. Een duurzaam perspectief voor een leefbaar Kockengen in samenhang met de omliggende polders vraagt hier om een oplossing. Provincie Utrecht zet zich daarom in om middels de Agenda Vitaal Platteland en met het programmabureau Utrecht West een gebiedsproces te starten met als doel het verkennen van mogelijkheden in de polder voor een duurzame inrichting, op basis van vrijwilligheid, en met meerwaarde voor- en draagvlak bij de gebruikers van deze polder. Hierbij streven we naar een zo breed mogelijke invulling van het duurzaam perspectief zoals genoemd in de gezamenlijke doelstelling.

De gemeente spant zich er voor in om bij de realisatie van het Vierde Kwadrant zo maximaal mogelijk invulling te geven aan de gezamenlijke doelstelling voor Kockengen Waterproof. Voorkomen moet worden dat het Vierde Kwadrant na realisatie net zo snel zakt als andere delen van Kockengen. Met het vastgestelde bestemmingsplan als uitgangspunt wordt onderzocht welke rol het Vierde Kwadrant kan spelen in een op te stellen kernrandzonevisie voor het dorp. Indien nodig worden extra voorzorgsmaatregelen voor het Vierde Kwadrant meegenomen in het exploitatieplan.

Een mogelijke oplossing die uit het gebiedsproces naar voren kan komen is om een zone van de polder langs het dorp in te richten als bufferzone. In deze zone met een nog nader te bepalen breedte zou het peilverval tussen dorp en polder geleidelijk kunnen verlopen. De dorpsuitbreiding het Vierde Kwadrant valt mogelijk in die bufferzone.

Water

Water is de belangrijkste knop waaraan gedraaid kan worden. Maar het is een knop die feitelijk maar één kant op draait. De effecten van een peilverlaging in veengebieden zijn namelijk niet meer op te heffen. Tevens hebben wij de plicht zuinig om te gaan met onze watervoorraden. Zowel in het dorp als in de polder heeft dit onze volle aandacht.

Tevens zal HDSR de projecten van het Watergebiedplan Kamerik-Kockengen goed afstemmen op de problematiek van Kockengen, mogelijk in de vorm van aparte projectplannen en daaraan gekoppelde peilbesluiten. Dit proces zal verweven zijn met de planontwikkeling voor dorp en polder binnen Kockengen Waterproof. In feite is daardoor sprake van één planproces, waardoor de plannen optimaal op elkaar zijn afgestemd.

In het dorp zal het waterpeil tijdens de uitvoering van het Masterplan en Uitvoeringsprogramma Dorp op de huidige NAP-1,85 m worden gehandhaafd. Peilbesluiten worden door het waterschap elke tien jaar geactualiseerd. Na uitvoering van het Masterplan en Uitvoeringsprogramma over circa 10 jaar zal HDSR bij een volgende actualisatie eventueel een peilverhoging doorvoeren voor het dorp. Dit zal op dat moment nader worden bezien op basis van klimaatontwikkeling, grondwatergegevens en gebruikte ophoogmaterialen. Een lager peil is niet aan de orde omdat dit schadelijk is voor de funderingen en omdat dit de zetting, en daarmee de bodemdaling, versnelt.

Kockengen Waterproof: verantwoordelijkheden

Verankering van beleid

De overheden zullen de instrumenten die zij tot hun beschikking hebben gecoördineerd inzetten voor het realiseren van de gezamenlijke doelstelling voor Kockengen Waterproof.

- Gemeente neemt de afspraken mee in structuurvisie, bestemmingsplan / omgevingsplan, exploitatieplannen en gemeentelijk rioleringsplan.
- HDSR neemt de afspraken mee bij de uitvoering van het watergebiedsplan en mogelijk in nieuwe projectplannen en peilbesluiten;
- Provincie Utrecht neemt de afspraken mee in de Toekomstverkenning Veenweidegebied (traject voor gebiedsgedifferentieerd beleid) en in de ruimtelijke agenda Stichtse Vecht.
- Via deze weg vormen de afspraken die in het kader van Kockengen Waterproof worden gemaakt een beoordelingskader voor vergunningverlening.

Uitvoering van beleid

Gemeente, hoogheemraadschap en provincie stemmen hun beleid onderling af en synchroniseren de uitvoering van beleid, gericht op het realiseren van de gezamenlijke doelstelling voor Kockengen Waterproof.

De inspanning is daarbij gericht op het realiseren van integrale kwaliteitsverbetering waarin alle betrokken besturen de (afwegings)ruimte die hen ter beschikking staat voor maatwerk zullen benutten. Iedere partij voert vervolgens de onderdelen van dat beleid uit dat tot zijn takenpakket behoort. Per-sonele inzet vanuit de betrokken overheden is daarbij voor eigen rekening.

De periode tot 2063 is een lange tijd. Over tien jaar, dus in 2023, zullen de drie overheden de resultaten van hun samenwerking evalueren en vervolgacties bezien in het licht van de situatie op dat moment.

Investerings en beheer

Iedere overheidspartij is in principe verantwoordelijk voor de financiering van de uitvoering van zijn eigen beleid. Gemeente, hoogheemraadschap en provincie streven hierbij naar duurzame oplossingen: oplossingen die zich kenmerken door integrale kwaliteitsverbetering, draagvlak bij bewoners en gebruikers en door lage maatschappelijke kosten voor overheid en burgers vanuit een life cycle perspectief. Als één der partijen investeert in oplossingen die ook leiden tot lagere kosten dan gebruikelijk voor de andere partij(en), dan wel mede bijdragen aan het realiseren van beleidsdoelen van één der andere partijen, dan zullen zij in onderling overleg zoeken naar mogelijkheden om tot verrekening te komen.

De drie overheidspartijen gaan actief op zoek naar fondsen en subsidies die kunnen bijdragen aan het dekken van de kosten van de ontwikkeling en uitvoering van oplossingen en innovaties in het kader van Kockengen Waterproof. Het vergt zeer hoge kosten om het veenweidegebied geschikt te houden voor wonen en werken. De provincie en het hoogheemraadschap agenderen dit bij de stuurgroep Groene Hart en vragen de stuurgroep om hiervoor een beroep te doen op Europese fondsen.

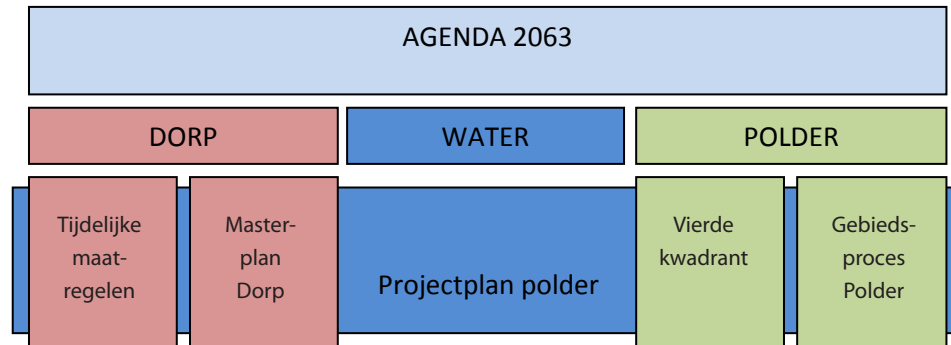
Eigenaren, bewoners en gebruikers voelen zich sterk betrokken bij het in goede staat houden van hun eigendommen en leefomgeving en hebben daar ook verantwoordelijkheden. In de projecten die wij uitwerken voor dorp en polder zullen wij in samenwerking met betrokkenen deze aspecten nader uitwerken.

	20-	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Dorp											
<i>Tijdelijke maatregelen</i>											
<i>Masterplan&Uitvoeringsprogramma</i>											
<i>Planvorming</i>											
<i>Uitvoering</i>											
<i>Project Van Zuylenweg e/o</i>											
Polder											
<i>Polder Portengen</i>											
<i>Gebiedsproces</i>											
<i>Uitvoering</i>			??	??	??						
<i>Exploitatieplan 4^e Kwadrant</i>											
<i>Realisering 4^e Kwadrant</i>	??	??	??	??	??						
Water											
<i>Projectplan polder Portengen</i>											
<i>Opstellen plan</i>											
<i>Uitvoering</i>											
<i>Nieuw(e) peilbesluit(en)</i>											

Kockengen Waterproof: projecten en globale planning voor de komende 10 jaar

Bijlage 1. Projecten Kockengen Waterproof

Kockengen Waterproof vormt een meerjarig programma waarin gemeente, hoogheemraadschap en provincie samen met bewoners oplossingen ontwikkelen en uitvoeren. Een programma dat als doel heeft om Kockengen en omgeving klaar te maken voor de komende 50 jaar. Dit programma kent drie sporen: dorp, polder en water.



Bijlage 1 omvat korte beschrijvingen van de projecten die in het kader van Kockengen Waterproof worden uitgevoerd. In de projecten worden oplossingen ontwikkeld en uitgevoerd die bijdragen aan de doelstelling voor Kockengen Waterproof.

De projecten die de komende tien jaar worden uitgevoerd staan in het perspectief van vijftig jaar vooruit kijken. Door zover vooruit te kijken en daar naar te handelen geven we vorm aan de duurzame instandhouding van dorp en omgeving. Veel acties vinden nu en in de komende jaren plaats, maar zijn gericht op de toekomst.

Na tien jaar, dus in 2023, zullen de drie overheden de resultaten van hun samenwerking evalueren en vervolgacties bezien in het licht van de situatie op dat moment.

Dorp

Tijdelijke maatregelen overlast

<i>product</i>	<i>Tijdelijke maatregelen voor wateroverlast</i>
doel	Met eenvoudige kosteneffectieve maatregelen wateroverlast in het dorp beperken gedurende de periode van realisatie van het Masterplan en Uitvoeringsprogramma Dorp
criteria	<ul style="list-style-type: none">• Bij piekbuien (meer dan 20 mm per etmaal) zijn de straten binnen 24 uur droog.• Er staat nooit meer dan 10 cm water op straat.
oplossingen	<ul style="list-style-type: none">• Benutten pomp in urgente situaties• Optimalisering doorstroming en afvoer watersysteem in dorp• Lokale aanpak openbare ruimte waar die tot onder het gebruikelijke grondwaterpeil is gezakt
trekker	Gemeente Stichtse Vecht
projectgroep	Gemeente Stichtse Vecht, HDSR
klankbordgroep	Bewoners Kockengen
periode planvorming	2013 Q4-2014Q1
Periode uitvoering	ca 2014 t/m 2023
informatie	Detailinformatie watersysteem en riolering Lokale informatie bewoners

Toelichting

In delen van het dorp is het maaiveld zodanig verzakt, of is dat binnen nu en tien jaar te verwachten, dat permanent plassen op de weg staan en bij neerslag al snel overlast ontstaat.

De structurele aanpak van de openbare ruimte, die circa tien jaar zal duren, wordt daarom geflankeerd door het treffen van tijdelijke maatwerkvoorzieningen om de ergste nood te lenigen.

Masterplan en Uitvoeringsprogramma Dorp “2014-2023”

<i>Product</i>	<i>Masterplan en Uitvoeringsprogramma Dorp “2014-2023”</i>
doel	een (in de tijd en financieel) gefaseerde aanpak van ophogen en herstel van openbare ruimte en vernieuwing van de riolering in het gehele dorp.
criteria	Meest gunstige investering bezien vanuit life cycle perspectief.
oplossingen	Nader uit te werken.
trekker	Gemeente Stichtse Vecht.
projectgroep	Projectgroep Masterplan (Gemeente, HDSR, nutsbedrijven).
klankbordgroep	Lokale bewoners- en ondernemersorganisaties; Woningbouwvereniging Kockengen.
Periode planvorming	<ul style="list-style-type: none"> • 2013 Q4 - 2014 Q2. • Opname Uitvoeringsprogramma in voorjaarsnota 2014. • De financiële paragraaf en de planning jaarlijks bij te stellen op basis van voortschrijdend inzicht.
Periode uitvoering	Ca 2014 t/m minimaal 2023.
informatie	<ul style="list-style-type: none"> • Beleidskaders (zoals GVVP, GRP, beleid t.a.v. groen en speelplekken) • Resultaten deelonderzoeken (zoals toekomstverkenning riolering, gewenste verkeerscirculatie, aanwezige wegconstructies, monitoring grondwaterstanden en zettingen, verantwoordelijkheden overheden en particulieren) • Ervaringen project Van Zuylenweg e/o.

Toelichting

Voor het dorp zal 2013 Q4 - 2014 Q2 een Masterplan en Uitvoeringsprogramma worden opgesteld voor een (in de tijd en financieel) gefaseerde aanpak van het ophogen van de openbare ruimte en de vernieuwing van de riolering.

De prioritering van de verschillende wijken in Kockengen hangt met name af van:

- de urgentie (maaiveldhoogte en maaiveldval in de onderscheiden wijken in het dorp);
- de leeftijd en de kwaliteit van het rioolstelsel in de verschillende wijken;
- logistieke aspecten (routes bouwverkeer, bereikbaarheid voor bewoners, e.d.).

De fasering in de tijd is afhankelijk van de te maken kosten in relatie tot de gemeentelijke begroting. Hierover beslist de raad van Stichtse Vecht in mei 2014.

Via een meetprogramma zullen de ontwikkelingen van maaiveldhoogte en grondwaterstanden

in het dorp worden gevolgd. De gegevens die dit oplevert zullen worden gebruikt voor een weloverwogen aanpak van de deelgebieden in het dorp. In die zin zal de raad jaarlijks worden geïnformeerd en zullen naar bevinden budgetten worden aangevraagd.

Ten aanzien van de kosten is uitgangspunt dat:

- dit de laagste maatschappelijke kosten zijn (het totaal van kosten van de betrokken partijen);
- vanuit life cycle perspectief een gunstige keuze wordt gemaakt.

Gezien de grote urgentie is de aanpak van het deelgebied Van Zuylenweg e/o naar voren gehaald.

Voorloperproject Van Zuylenweg (technisch ontwerp)

<i>product</i>	<i>Technisch ontwerp voor het deelgebied Van Zuylenweg e.o.</i>
doel	<ul style="list-style-type: none"> • Voorbereiding van de uitvoering van ophoogmaatregelen en herstelmaatregelen boven- en ondergrondse infrastructuur in dit deelgebied • Maken van inrichtings- en beheerskeuzen vanuit een life cycle perspectief. • Opstellen begroting en aanvraag middelen 2014 Q2 • Ervaring opdoen met de integrale aanpak van het dorp • Informatie vergaren voor het opstellen van het Masterplan
Criteria	Laagste maatschappelijke kosten vanuit life cycle perspectief
Oplossingen	Nader uit te werken
trekker	Gemeente Stichtse Vecht
projectgroep	Projectgroep Masterplan
klankbordgroep	Bewoners van het deelgebied; Dorpscomité Bewoners direct betrekken via inventariseren van wensen en ideeën en bespreking van het ontwerp.
Periode planvorming	2013 Q4 – 2014 Q1
Periode uitvoering	2014 Q3-Q4 (onder voorwaarde van beschikbaarheid middelen)
informatie	Zie Masterplan, specifiek voor dit deelgebied

Toelichting

Het eerste kwartaal van 2014 moet een technisch ontwerp gereed zijn voor de aanpak van het (1^{ste}) deelgebied Van Zuylenweg-Van Schaardenburgweg-Van den Berkhofweg, dat sterk verzakt is en de grootste overlastproblemen kent. Deze eerste stap heeft meerdere doelen. Het gaat om de doorwerking van beleidskeuzen op het technisch ontwerp. Het gaat ook om het krijgen van verder inzicht in de uitvoeringsaspecten en de kosten voor dit deelgebied, maar extrapolierend ook voor heel Kockengen (volumes, milieukwaliteit, materiaalkeuzen).

Gebiedsproces Polder Portengen (of een deel daarvan)

<i>Product</i>	<i>Gebruiks- en inrichtingsvisie polder Portengen</i>
doel	Samen met belanghebbenden verkennen van mogelijkheden in de polder voor een duurzame inrichting. Hierbij streven we naar een zo breed mogelijke invulling van het duurzaam perspectief zoals genoemd in de gezamenlijke doelstelling.
Criteria	<ul style="list-style-type: none"> • Duurzaam toekomstperspectief Kockengen en polder • op basis van vrijwilligheid. • meerwaarde voor gebruikers van deze polder. • draagvlak bij de gebruikers van deze polder.
oplossingen	Nader uit te werken. Deze kunnen ruimtelijk, technisch, financieel en juridisch van aard zijn.
trekker	Programmabureau Utrecht West
projectgroep	Provincie, gemeente, HDSR
klankbordgroep	Gebruikers – eigenaren in het gebied Waternet / Amstel, Gooi en Vecht
Periode planvorming	2014-2015
Periode uitvoering	Na 2015, duur afhankelijk van de resultaten van het proces
informatie	<p>Fysieke informatie (bodem, maaiveldaling, oppervlakte- en grondwaterhuishouding)</p> <p>Functionele informatie: gebruik gebied, mogelijk nieuw gebruik gebied</p> <p>Kosten en baten (+ -houders), qua omvang en in de tijd</p> <p>Criteria voor goede oplossingen (afwegingscriteria)</p> <p>Ontwikkelen van acceptabele eigendoms-, gebruiks- en inrichtingsmogelijkheden.</p>

Polder

Vierde kwadrant	
product	<i>Herziening exploitatieplan Herziening Bestemmingsplan indien gemeente concludeert dat huidige plan niet haalbaar blijkt.</i>
doel	Stellen van nadere voorwaarden aan de ontwikkeling van het Vierde Kwadrant zodanig dat een toekomstbestendige ontwikkeling binnen de kaders van Agenda 2063 en Masterplan Dorp geborgd wordt.
trekker	Gemeente Stichtse Vecht
projectgroep	Gemeente, grondeigenaar
klankbordgroep	Bewoners en gebruikers dorp en polder
periode	2014 Q1-2
informatie	Agenda 2063 Masterplan Kockengen Eventueel nader geotechnisch onderzoek Eventueel verkenning andere ruimtelijke invulling binnen plangrens en programma

Toelichting

Er zijn randvoorwaarden en/of nadere voorschriften nodig voor (1) een toekomstbestendige ontwikkeling van 4K zelf, (2) waarborgen hoogte grondwaterpeil in het bestaande dorp en (3) waarborgen gewenste grondwaterpeil voor (toekomstige) gebruiksfuncties in de polder. De ontwikkelende partij is gehouden aan het exploitatieplan. Bijstelling van het exploitatieplan lijkt de enige wijze waarop in dit stadium van het Vierde Kwadrant nog nieuwe voorwaarden kunnen worden gesteld door gemeente.

- Welke randvoorwaarden en/of nadere voorschriften zijn dit?
- Is hiervoor voldoende informatie beschikbaar over het plangebied en de relevante omgeving?
- In hoeverre en op welke wijze kan de gemeente er voor zorgen dat deze randvoorwaarden worden meegenomen in de ontwikkeling? (financieel, publiek-, privaatrechtelijk en organisatorisch). Bestemmingsplan, exploitatieplan, kernrandzonevisie.
- Welke actoren zijn betrokken en wat zijn kansen / risico's van de verschillende mogelijkheden?
- Is de ontwikkeling van 4K dan nog economisch interessant?

Water

Randvoorwaarden waterhuishouding kern Kockengen

<i>product</i>	<i>Randvoorwaarden waterhuishouding kern Kockengen</i>
doel	Keuze en goede motivering daarvan van het waterpeil en het peilbeheer in Kockengen de komende 50 jaar.
criteria	<ul style="list-style-type: none"> • <i>robuust</i> en <i>veerkrachtig</i> watersysteem • functioneren van de hoogwatervoorziening en waterafvoer onder vrij verval naar polder Portengen • Hoogte houten paalkoppen fundering • Vloerpeil woningen • Aanleghoogte openbare ruimte • Normering Provinciale Waterverordening
Oplossingen	<ul style="list-style-type: none"> • Peil handhaven op NAP – 1,85 m • Toekomstige structurele peilverhoging van 10-15 cm in onderzoek • Minimale hoogte openbare ruimte NAP – 1,50 • Mogelijk extra oppervlakteberging
trekker	HDSR
projectgroep	Inbrengen in projectgroep Masterplan
klankbordgroep	Bewoners- en ondernemersorganisaties; Woningbouwvereniging Kockengen.
Periode planvorming	2013 Q4
Periode uitvoering	m.i.v. 2014
informatie	<ul style="list-style-type: none"> • bestaande normeringen, bestaande aanwezige informatie, bestaande te verzamelen/te bewerken informatie, • modelberekeningen (waterberging, piekbuien, ...) • afstemming met te hanteren peil in polder

Projectplan Polder Portengen

product	<i>Projectplan Polder Portengen (voor zover benodigde maatregelen afwijken van Watergebiedsplan Kamerik & Kockengen)</i>
doel	Adequate inrichting watersysteem polder Portengen e.o., afgestemd met de oplossingen die voortkomen uit het gebiedsproces Polder Portengen
criteria	<ul style="list-style-type: none"> • Duurzaam toekomstperspectief Kockengen en polder • op basis van vrijwilligheid. • meerwaarde voor gebruikers van deze polder. • draagvlak bij de gebruikers van deze polder.
oplossingen	Nader uit te werken. Deze kunnen ruimtelijk, technisch, financieel en juridisch van aard zijn.
trekker	Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden
projectgroep	Programmabureau Utrecht West, HDSR, gemeente, provincie
klankbordgroep	Agrariërs, dorpsbewoners
Periode planvorming	2015
Periode uitvoering	2015-2018
informatie	<ul style="list-style-type: none"> • Legger (watergangen, kunstwerken, keringen) • Grondgebruik • Algemeen Hoogtebestand Nederland • Bodemkaart

Toelichting

In 2007 heeft het Algemeen Bestuur van HDSR het Watergebiedsplan Kamerik & Kockengen vastgesteld. In de jaren daarna is de uitvoering ter hand genomen. De maatregelen rond de bebouwde kom van Kockengen zijn grotendeels uitgevoerd, de maatregelen in het omliggende poldergebied nog niet. Dit biedt de mogelijkheid om deze maatregelen af te stemmen op eventuele nieuwe eisen die voortkomen uit het gebiedsproces voor de Polder Portengen. Een apart projectplan en peilbesluit is nodig als de maatregelen en in te stellen peilen wezenlijk afwijken van het in 2007 vastgesteld Watergebiedsplan Kamerik & Kockengen. In dat geval zullen de maatregelen en peilbesluit uit het Watergebiedsplan vervangen worden door een apart projectplan en een nieuw peilbesluit voor polder Portengen. Het opstellen van een projectplan wordt geïntegreerd in het gebiedsproces voor de polder, zodat praktisch gezien sprake is van één planproces.

Peilbesluit(en)

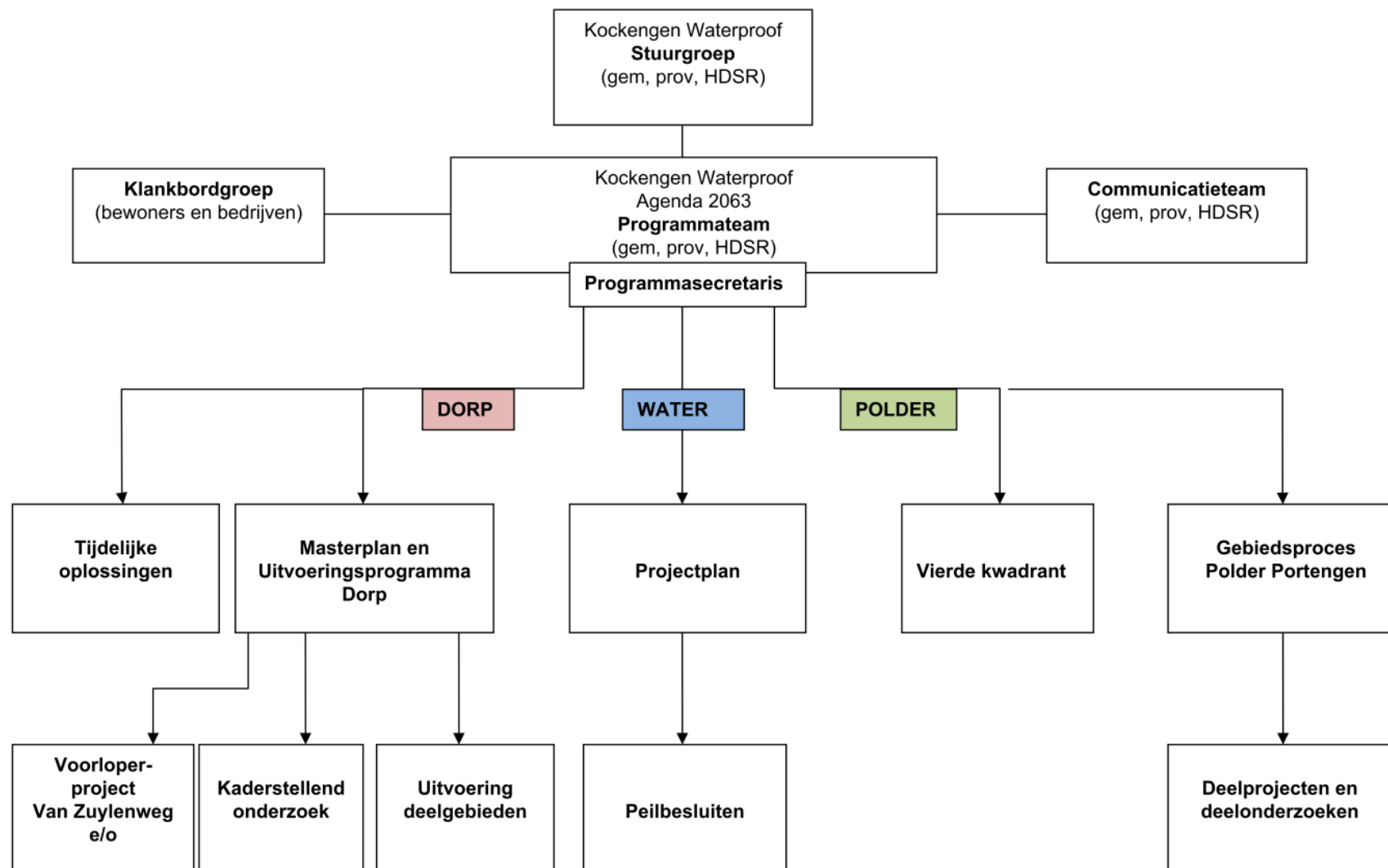
<i>product</i>	<i>Nieuw peilbesluit dorp en polder (indien dit noodzakelijk blijkt uit gebieds-proces)</i>
doel	Actualisering van het peilbesluit voor Kockengen en polder Portengen
Criteria	Projectplan (indien benodigde maatregelen wezenlijk afwijken van water-gebiedsplan)
oplossingen	Nader uit te werken
trekker	Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden
projectgroep	HDSR, gemeente, provincie
klankbordgroep	Agrariërs, dorpsbewoners
Periode planvorming	Na afronding projectplan of aanpassing van maatregelen uit het waterge-biedsplan.
Periode uitvoering	Na vaststelling aangepaste maatregelen en eventueel nieuw projectplan plus peilbesluit
informatie	Legger, bodemgebruik, AHN, bodemkaart

Toelichting

Het waterschap heeft de taak om elke 10 jaar de peilbesluiten te actualiseren.

Na ophoging van de openbare ruimte in het dorp Kockengen bestaat de mogelijkheid om het peil in het dorp te verhogen.

Het peil in de polder wordt onder meer gebaseerd op de daar aanwezige functies, de mate van bodemdaling en de consequenties van peilaanpassing voor het omliggende gebied. Het laatste peilbesluit dateert van 2007 (tegelijkertijd met watergebiedsplan).



Programma Kockengen Waterproof

Bijlage 2. Programma-organisatie en samenwerking

Gemeente, HDSR en provincie werken met bewoners in deze structuur samen aan Kockengen Waterproof, met inachtnaam van hun eigen verantwoordelijkheden en besluitvormingsstructuren.

- Stuurgroep: Taak van de stuurgroep is besluiten te nemen over de programmaonderdelen en de voortgang te bewaken. Zij vergaderen minimaal 1 x per jaar.
- Programmteam: Adviseert de stuurgroep en voert stuurgroepbesluiten uit. Vergadert naar behoefte, circa 6 x per jaar.
- Programmasecretaris: Organiseert de werkzaamheden van en voor het programmteam.
- Klankbordgroep: adviserend gezelschap bestaande uit vertegenwoordigers van bewoners en bedrijven uit Kockengen en polder. Overlegt naar behoefte, minimaal ca 4 x per jaar, met het programmteam. De klankbordgroep adviseert ook in de projecten.
- Communicatieteam: bestaat uit de communicatieadviseurs van gemeente, HDSR en provincie. Zij zorgen voor een tijdige en goed afgestemde communicatie over Kockengen Waterproof met bewoners en media.
- Projectleiders zijn verantwoordelijk voor het uitvoeren van de projecten binnen het kader van Kockengen Waterproof.



Colofon

Titel:	Kockengen Waterproof. Agenda 2063
Datum:	17-02-2014
Auteur(s):	Erik Broeke (gemeente Stichtse Vecht) Marco van Schaik (Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden) Martin van der Lee (provincie Utrecht) Frans Kwadijk (Grontmij), redactie
Contact:	Gemeente Stichtse Vecht Endelhovenlaan 1 3601 GR Maarssen 0346 14 03 46
Beeldmateriaal:	Gemeente Stichtse Vecht De Keizer Makelaars, Vleuten - De Meern
Vormgeving:	Sander Westerhout (Grontmij)

